

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Pœnitentiam Implere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

contra Valentiam *tomo 4. disp. 7. part. 14. punct. 4. part. 1. tractat. 13. ref. 53. Sed pro corundem. & p. 3. t. 4. ref. 53. Sed circa.*

*12. Imò Suarez tom. 4. disp. 38. sect. 10. nu. 8 & alij tenent, secundum Confessarium non posse commutare pœnitentiã ab alio impositam, non audita cõfessione eorundem peccatorũ, pro quibus fuit imposita; quia omnis actus iudicialis supponere debet cognitionem causæ, circa quam versatur. Sed contrariam sententiam tenendam existimo cum Valero V. iurisdictio. diff. 1. numero. 7. quã communis Confessorum approbat vsus; quia id nimis magnum onus esset pœnitentibus & cõfessoris, qui ex præfenti pœnitentium dispositione de tota simul illorum causa iudicium ferre possunt. *parte 2. tractat. 13. resolutione 53. §. At his non obstantibus p. 3. tr. 4. resol. 53. §. Sed circa.**

13. Sed hic confurgit aliud dubium. An scilicet secundus Confessarius commutare possit pœnitentiã impositam pro reseruatã, si ipse non habet iurisdictionem absolucndi reseruata; Negatiuè responderi Suarez ubi supra. Affirmatiuè Valquez in 3. part. tomo 4. quæst. 94. art. 2. dub. 3. numero 9. Cuius sententiã est probabilis & tuta in praxi: nam sicut per absolutionem peccata non remanent

*Imò id etiã amplius reseruata, ita nec pœnitentiã posse simpli. pro illis imposita. *part. 2. tractatu. 13. re- com Sacer- dotem. solut. 53. §. Sed graue, & part. 3. tract. 4. resolu- tut. 53. §. Sed circa. Imò contra Suarez ubi sup. numero 16. etiam simplex Sacerdos ex iusta causa mutare potest pœnitentiã peccatorum mortalium alias cõfessorum. Sancius p. 3. t. 4. ref. 53. §. Notan- dum est.**

14. An verò pœnitens ipse propria auctoritate possit sibi pœnitentiã commutare saltem in melius? Probabilior opinio negat: quia pœnitens non potest exercere actum iurisdictionis in seipsũ. Ita Sanchez sum. tom. 1. lib. 4. c. 11. numero 36. (In qua sententiã, si pœnitentiã impositam culpabiliter obliuisceretur, teneretur hoc peccatum confiteri: & si iudicaret Confessarium recordari posse ab illo sciscrari, præsertim si esset grauis

non tamen confessionem repetere. *Coninch de Sacr. disp. 10. dub. 9. num. 85. & alij contra Riccardum in 4. dist. 17. art. 2. quæst. 8. ad 4. part. 4. tract. 4. ref. 241. §. Notandum est.) Sed probabilis quoque est sententiã Cælestini in 1. c. 24. n. 8. & aliorũ p. 11. tr. 7. ref. 3. (quidquid neget Turrianus select. p. 2. d. 31. dub. 62.) quòd pœnitens commutare sibi possit pœnitentiã in opus euidenter melius: Nã, si id proposuisset Confessario, utique contentus fuisset: vnde sic facies, vitur perichcia. Accedit, quod vouens commutare sibi potest votum in euidenter melius. Neque enim facescit disparitas Henriquez lib. 5. c. 20. num. 5. quod obligatio voti originem habeat à vouente, pœnitentiã verò à Confessario. Nam vnde cum que procedat, ea non soluitur, sed exuperanter impletur: *par. 2. tr. 5. ref. 53. §. Et hac dicta part. 3. tr. 4. ref. 53. & part. 5. tr. 14. ref. 73. & part. 10. tr. 10. ref. 5. §. Sed obit.* Sed non potest adimpleri mentaliter. *Ibid. §. Sed ex his, parte 9. tract. 9. resolutione 53.**

Sed probabile etiam, posse.

POENITENTIAM Implere.

15. Pœnitens tenetur implere pœnitentiã impositam & acceptatã secundum substantiam. Et quidem si sit grauis, [& imposita sub præcepto, non sub consilio] sub mortali. Eius tamen obligatio secundum Bonacinam *de Sacr. disp. 5. quæst. 5. sect. 3. punct. 4. num. 8.* cessat non solum per Indulgentias, de qua re dictum est *V. Indulgentia, nu. 6.* sed etiam per alia opera satisfactoria. Quæ opinio si loquatur de pœnitentiã non præseruatã, est probabilis. Sed nihilominus tenetur pœnitens eam implere, quia alia opera non habent virtutem ex opere operato, sicut pœnitentiã sacramentalis, & ideo non potest illi constare de æqualitate. Lauzeius *de Indulg. part. 2. ca. 5. num. 49. part. 3. tract. 4. ref. 96.* Pœnitentiã leuis, siue imposita sit pro venialibus, siue pro mortalibus,

Pœnitentiã grauis nec potest impleri, si sit sub mortali.

Si sit grauis.

talibus, non obligat sub mortali, quia quamuis eam omittens integritatē Sacramenti non seruet, id tamen est in re valde extrinseca & secundaria; unde ex hac parte Sacramentum non integrare, leue reputatur. Suarez in 3 p. tom. 4. disp. 38. sect. 7. n. 5. & DD. communiter part. 3. tract. 5. resolut. 51. & olim part. 3. tract. 4. resolutione. 102.

16 Id quod potiori iure dicendum est procedere, si omittatur leuis pœnitentiæ pars. Unde ait Sancius *scilicet disp. 14. nu. 14.* quod si quis habuisset pœnitentiā audiendi Sacrum, vel Officium, & omittit e partem, quam DD. dicunt excusare in aliis obligat. onibus ex paruitate, satisfaceret. At vero si omittet quatuor, v.g. *Aue Maria* ex tertia parte Rosarij impositi, videtur non satisfacere, quia ut ait Sancius *disp. 15. num. 7.* Rosarium est quid individuum, & si aliqui deficiat, non est Rosarium. Sed ego existimo in tali casu pœnitentem non peccare mortaliter saltem ex præsumpta voluntate Confessarij, qui rationabiliter credendus est, non imponere talem pœnitentiam cum tam graui onere. *p. 3. tr. 4. res. 136. propè finem, & p. 5. tr. 5. res. 15. §. Notandum est.*

Si imposita pro mortali bus nūquā alias confessis. 17 Quod si pœnitentia imposita sit pro venialibus, vel pro mortalibus aliis confessis, illam totam omittere, licet grauem, non est peccatum mortale, sed veniale, quia ut ait Layman *lib. 5. tract. 9. c. 15. num. 7.* durum videtur obligationem satisfaciendi pro culpa leui, effici posse grauem per se (per accideos enim ratione alicuius periculi, non est durum). Ac etiam durum est, quod homo, peccata iam semel confessa, & pro quibus pœnitentiam impleuit, libera iterum voluntate confitens, contrahat nouam obligationem satisfaciendi sub culpa mortali. Layman contra Nugnum *in 3. part. tom. 2. q. 23. art. 2. diff. 2. concl. 4.* & alios *part. 3. tr. 4. res. 102. §. Notandum est; Et res. 126. & nouissimè part. 6. tr. 6. res. 44. §. Notandum.*

Pœnitentiæ regulariter 18 Potest Confessarius imponere pœnitentiam implendam per opus alias non debet præceptum, ut diximus supra num. 3. Sed

regulariter non debet, unde nisi ita exprimat, vel ex eius verbis, aut circumstantiis, colligatur, non est ita interpretandus. Et sic, si Confessarius imponeret vnum ieiunium v.g. non satisfaceret pœnitens per ieiunium vigiliæ. Secus vero, si præcipiat, vt in diebus festis duæ Missæ audiantur, intelligitur velle includere Missam de præcepto. Ita Fay. *in add. ad 3 p. q. 15. art. 1. disp. 2. concl. 1. par. 3. tract. 84.* Quod etiam procedit, si Confessarius imponeret Missam per mentem diebus singulis audiendam, satisfaceret enim pœnitens, si in festo vnam Missam audiret, quam audire tenetur ex præcepto; nam non videtur Confessarius tantum onus imponere voluisse, vt duas Missas in eodem die audiri vult. Ita Mer

cerus *de Sac. quæst. 83. art. 4. not. 4. par. 3. tr. 6. res. 80. §. Ex quibus; Et part. 5. tract. 14. res. 61.* Docet similiter Ochagauia *de Sac. tract. 4. quæst. 14. n. 4.* quod qui obrinuit dispensationem aliquam cum onere confitendi singulis mensibus, eo mente, quo vult satisfacere, præcepto annuæ Confessionis, ad vnam tantum Confessionem tenetur, quia est credendum, Pontifici velle maius onus imponere. Quod etiam docet Sanchez *de matr. tom. 3. lib. 8. disp. 34. num. 37.* de Confessione mentitua ex voto, & pœnitentiæ Confessarij. *tr. 14. res. 3. §. Nota.*

19 Quoad tempus implendi pœnitentiam, Aduerte, quod si Confessarius non præscribit faciendam tali tempore, distentri potest per annu Fernandez *part. 1. docum. 4. num. 5. & c. omnis de part. part. 2. tract. 15. res. 13. part. 9. tr. 6. res. 57. in line. Et part. 5. tract. 1. res. 1. §. Non ad finem; Et part. 10. tract. 12. res. 42.* Cum vero præscribitur post diem octauum, eo quia est grauis, & antea commodè impleri non potest Hurtadus *de Sac. Pœnit. disp. 14. diff. 1. putat non esse mortale p. 5. tract. 5. res. 15. part. 9. tract. 6. res. 57. §. Nota, etiam. Immo, Thomas à leu. tribuna. tract. 3. c. 2. dub. 6. absolutè docet, non esse mortale, non implere pœnitentiam tempore præscripto sine causa, & si ex iusta causa differatur, nec esse veniale *p. 3. tr. 4. res. 92.**

Si pœnitentiæ non præscribitur tali tempore implenda, impleri potest infra annum. Si præscribatur tempus, non potest differri nisi per octidies. 20 Ex

Quid de Cōfessione prescripta singulis mensibus.

20 Ex quibus ait Sancius *select. disp. 13. numero 9.* quod pœnitens, qui pœnitentiam accepisset confitendi singulis mensibus, posset ex iusta causa Confessionem differre per tres, aut quatuor dies. Immo, si infra hebdomadam expectaretur iubilæum, aut solemnis aliquis dies, in quo pœnitens egre ferret iteram confiteri, differre posset. Confessionem proximè præteriti mensis in illum diem quia terminus ille dierum non est sumèdus mathematicè, sed moraliter. Unde & posse per totidem dies ex eadem causa anticipari. Sed nō posse anticipari per tres hebdomadas, quia Cōfessarius vult facere expententiam emendationis per mensē, quæ minus certa est infra hebdomadam *part. 3. tract. 4. resolutione 100.* Si verò si Cōfessarius iniungit duas Missas secundum Turrianum *select. part. 2. disp. 6. dub. 7.* non satisfacit pœnitens, duas simul Missas ab uno loco audiens; nam ex communi sensu Cōfessorum & pœnitentium Cōfessarius in tali causa intelligitur velle imponere onus audiendi duas Missas distinctis temporibus. At Mercerus *de sacr. quæst. 83. art. 4. dub. 4.* si nil aliud Cōfessarius aduertat, contrariū docet, & probabiliter. *part. 5. tract. 14. ref. 52. in fin. c. 71.*

Et an duas Missas de pœnitentia audiri si mul possint à duplici Sacerdote.

Et quid si pœnitentia tempore prescripto non impleatur.

21 Si verò quis pœnitentiam tempore prescripto non impleret, siue culpabiliter, siue non, reteretur proximo tempore, quo commode poterit, implere, quia Cōfessarius, etiam dum determinat tempus, non tam temporis, quam satisfactionis & medicinae ratione habet. Toletus *lib. 3. cap. 12. num. 11.* & alij. *Dia part. 9. tract. c. 1. ref. 32.* Contrarium tenet Henríquez *lib. 5. c. 22. nu. 7.* quæ sententia vera esse potest in casu, quo ex circumstantiis colligi posset, Cōfessarii intentionem fuisse, extra illud tempus nolle obligare [*part. 5. tract. 13. resol. 37.*] ut esset, v.g. si Cōfessarius imponeret ieiuniū in honorē alicuius festi peculiaris. Secus, si imponeret ieiuniū singulis sabbatis, nam tunc omiſsa deberet refarciri. Fagunde *zpr. 2. lib. 9. c. 4. n. 5. par. 3. tract. 4. ref. 92. §.* Notandum. Sicut etiam ait Ochagavia *de sacr. tract. 4. quæst. 14.*

num. 4. si imponeretur Cōfessio singulis mensibus. Sed in hoc contraria sententia Sanchez *de matr. tract. 3. lib. 8. disp. 33. n. 37.* non est minus probabilis. *parte 5. tr. 14. resolut. 37.*

22 Quod attinet ad modum, pœnitentia eo modo impleri debet, quo præcipitur. Unde qui habuit pœnitentiam recitandi Septem Psalmos flexis genibus, tenetur flexis genibus recitare; quia Cōfessarius in eo die illam afflictionē corporis, quæ videtur res grauis; aliqui enim potius recitentur bis suo modo, quā semel flexis genibus. Sed Vega *ro. 2. c. 64. cas. 6.* putat satisfieri etiā si aliō modo, loco, & die, ab his, quibus iniuncta fuerunt, recitentur; quia principalis intentio Cōfessarii tendit ad substantiā pœnitentiæ, non ad circumstantias. *part. 3. tr. 4. ref. 55.* Aduerte autem cum Sanchez *opusculo tomo 2. lib. 7. c. 2. dub. 19. num. 5.* quod habens pœnitentiam recitandi centū die tertiam partem Rosarij, satisfacit recitando interruptè, & dimidiatè; quia quamuis si longa mora intercedat, non dicatur physice eadem oratio, est tamen moraliter eadem propter intentionem. Id quod verum est etiam in voto, & recitatione Horæ Canonicae, ut dictum est suis locis. *p. 3. tr. 4. ref. 17.*

An Pœnitentia implenda sit etiā quoad modum?

23 Pœnitentiam Sacramentalem implens peccato mortali, non peccat mortaliter; quia in non ponit obicem effectui essentiali Sacramenti, sed eius integritati. Hurta *dis. 14. de Sacra. diff. 14.* Qui tamen docet, pœnitentiam impleram in peccato mortali nō esse satisfactoriam; quia ad satisfaciendū ex opere operato virtute Sacramenti, illud opus pœnale videtur assumptum, quod est satisfactoriū ex opere operantis. Henríquez *veid. lib. 5. cap. 20. n. 7.* & alij tenent, habere suum effectum, recedente postea fictione. Id quod impugnat Hurta, quia habere effectum recedente fictione est proprium Baptismi, vel etiā Pœnitentiæ informis, quia hæc duo Sacramenta sunt media necessaria ad remissionem culpæ, quæ ratio non militat in pœnitentia sacramentali. Verum ego existimo, a quæ probabilem esse sententiam.

Et ne essario in gratia?

tiam Vasquez in 3. part. tom. 4. quæst. 9. art. 2. dub. 5. num. 10. quod poenitentia sic impleta habeat suum effectum ex opere operato etiam stante fictione: quia status peccati mortalis non est obex remissioni poenæ temporalis faciendæ per poenitentiam sacramentalem, cum ab ea non causeretur per infusionem gratiæ, aut per modum meriti de condigno, quibus status peccati mortalis est obex; sed per impetrationem à Deo, à quo peccator multa impetrare potest & solet. part. 3. tractat. 4. resolut. 70. & 83. part. 4. tractat. 4. resolut. 2. 41. & part. 5. tractat. 13. resolut. 38. Lugo disputat. 25. sect. 3. numero 32. putat, remissionem poenæ temporalis procedere à poenitentia sublato obice, nullum tamen, ne veniale quidem peccatum esse, poenitentiam implere in mortali, quia ponere obicem esse tui remissionis poenæ nullam arguit culpam, alioqui esset peccatum veniale audire Missam, vel adesse benedictioni Pontificis in mortali. Sed contraria sententia Laymanni, lib. 5. tractat. 6. cap. 13. num. 5. & communis, & dicit, implere poenitentiam in mortali esse veniale. part. 6. tractat. 8. resolut. 45.

Et est in
tione sa-
tisfaciendi
oneri inii-
q̄.

24. Poenitentia secundum Vasquez in opusculo de benef. cap. 4. §. 1. art. 3. dub. 7. num. 117. non impletur sufficienter cum intentione expressa non satisfaciendi per illum actum oneri iniuncto; & esse disparitatem cum præceptis, & legibus, de quibus dicemus verb. Præceptum, num. 1. quia satisfactio est pars sacramenti: Sacramenta autem requirunt in adulto voluntatē & intentionem recipiendi, nec habent valorem in subiecto dissentiente. Sed placet opinio contraria Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 13. n. 17. quia nec omnis pars sacramenti requirit intentionem, vnde dolor haberi potest absque memoria præcedente recipiendi sacramentum. Et poenitentia postea non impletur à poenitente tamquàm à ministro operante nomine Christi, sed solum ex obligatione & præcepto Confessarij, & sic est eadem ratio cum præceptis & legibus. part. 6. tractat. 6. resolut. 43. & olim part. 2. tractat. 12. resolut. 37. §. Et

idem. Nunc verò placet requiri intentionem saltem virtualem. part. 10. tractat. 16. resolut. 25. Potest etiam poenitentia impleri per alium, annuente Confessario, vt dictum est num. 6. Si verò iniuncta sit elemosyna, non potest poenitens sine auctoritate Confessarij quidem, sibi tanquam pauper applicate, vt dictum est n. 10.

POLLUTIO.

1. **P**ollutio describi solet, feminis emissio sine copula. Alia est voluntaria, alia involuntaria. Illa est, quæ fit homine consentiente, & dicitur mollietas, quæ est peccatum mortale contra naturam, vnde est inordinata, nec legitimari potest aliquo iusto fine. Involuntaria, quæ in somnis aut vigilia contingit præter intentionem. Quæ tamen utraque esse potest voluntaria in causa. Et quidem primò, si ipsa pollutio procuratur adhibendo medicam. Quod ego puto cum Rebellio part. 2. lib. 3. quæst. 19. sect. 3. illicitam esse, etiam si fiat ad expellendum semen corruptum; non solum fricationibus, sed etiam medicamentis. Sanchez verò de mat. rim. tom. 3. lib. 5. disputat. 17. num. 18. putat, licere medicamentis, & antea docuerat, licere etiam fricationibus, ad vitanda accidentia venenosa, & detrimentum salutis, quod ex semine corrupto timetur; dummodo constet falsè, probabiliter, semen esse corruptum, & absit periculum consensus in delectationem aut pollutionem: eo quia semen corruptum non est verum semen. Nec obstat, quod cum corrupto pars aliqua veri seminis pelleretur; quia hoc est per accidens, & cum detur opera rei licite, non curandum. Ab hac tamen sententia retractavit se postea in sum. tom. 2. lib. 5. cap. 6. nu. 22. part. 2. tractat. 16. resolut. 54. & part. 3. tractat. 5. resolut. 85. Minor quod Mantique in part. 2. suarum quæst. 71. contrariam sententiam auctori attribuat, cum clarè illam respuat

Pollutio
quid?
Quotplex.

Et an proce-
rari possit
ad vitandū
aliquod
salutis de-
trimentū.

Tenes.